

ΜΥΘΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Η παράδοση λέει ότι ο πρώτος εποικισμός έγινε από τον Πτερέλαο που ο πατέρας του ο Τάριος ήταν γιος του Ποσειδώνα. Έτσι οι πρώτοι κάτοικοι του νησιού ονομάστηκαν Τάφιοι ή Τηλεβόες. Σε μια εκστρατεία όμως για την κατάληψη του νησιού ο Πτερέλαος νικήθηκε από τον Αμφιτρύων βασιλιά των Θηβών ο οποίος προσέφερε το νησί ως ανταμοιβή στον Κέφαλο έναν μυθικό ήρωα ο οποίος τον βοήθησε στην μάχη. Το όνομα του Κέφαλου διατηρήθηκε έντονα μέσα από την παράδοση και ως σήμερα.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Ο Κέφαλος είχε τέσσερις γιούς τον Κράνιο, τον Παλέα, τον Πρόνησο και τον Σάμο. Τα ονόματά τους συνδυάστηκαν με την "Τετράπολις" τα διοικητικά διαμερίσματα του νησιού, "πόλεις-κράτη" σύμφωνα με τον ιστορικό Θουκυδίδη, την Πάλη, την Κράνη, τους Πρόνους και τη Σάμη. Οι πόλεις αυτές ήταν ανεξάρτητες και αυτόνομες πολιτείες κάτι που το μαρτυρούν εκτός από τους αρχαίους ιστορικούς και τις επιγραφές και τα διαφορετικά τους νομίσματα και οι διαφορετικές συμμαχίες που είχαν συνάψει. Η Πάλη για παράδειγμα είχε στενές σχέσεις με την Κόρινθο και η Κράνη με τους Αθηναίους. Η αυτονομία των πόλεων έπαψε μετά την κατάκτηση του νησιού από τους Ρωμαίους. Ο Ηρόδοτος αναφέρει πάντως ότι το 474π.χ. Κεφαλονίτες παρατάχθηκαν στο πλευρό των Κορινθίων κατά τον κοινό αγώνα εναντίον των Περσών. Αργότερα το νησί περιέρχεται στην κυριαρχία των Αθηναίων που το χρησιμοποιούν σαν ορμητήριο για τα πλοία τους στις μάχες εναντίον της Πελοποννήσου. Με το τέλος του πελοποννησιακού πολέμου οι Κεφαλονίτες ανεξάρτητοι πια τάσσονται στο πλευρό της Σπάρτης. Οι Αθηναίοι όμως κατέλαβαν πάλι το νησί, επέβαλλαν φόρους στους κατοίκους και επικράτησαν ακόμη και ύστερα από το νέο πόλεμο Αθήνας-Σπάρτης το 373π.χ. Η Κεφαλονιά γύρω στα 226π.χ. συμμαχεί με την Αιτωλική συμπολιτεία. Η στενή τους συνεργασία διαπιστώνεται κυρίως όταν ο Φίλιππος Ε' βασιλιάς της Μακεδονίας επιχειρεί να καταλάβει το νησί εξαιτίας της διευκόλυνσης που θα του παρείχε η καλή στρατηγική του θέση εναντίον των αντιπάλων του από την Αιτωλία, την Ήλιδα και την Σπάρτη. Η σθεναρή όμως αντίσταση των κατοίκων της Πάλης αλλά και ο αντιπερισπασμός που δημιούργησε η Αιτωλική Συμπολιτεία εναντίον της Θεσσαλίας και της Μεσσηνίας ματαίωσαν τα σχέδια του Φιλίππου αφού έχασε σημαντικό αριθμό ανδρών στο πεδίο της μάχης.

ΠΡΟ'ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Η παρουσία ανθρώπινης ζωής στο νησί εντοπίζεται για πρώτη φορά γύρω στα 50.000 χρόνια π.χ. σε μια περίοδο κατά την οποία η στάθμη της θάλασσας βρίσκοταν τουλάχιστον εκατό μέτρα χαμηλότερα από τη σημερινή και η Κεφαλονιά, όπως και άλλα Ιόνια νησιά, ήταν ακόμη ενωμένη με την απέναντι ελληνική ηπειρωτική χώρα και την Ιταλική Χερσόνησο. Ίχνη της παρουσίας του παλαιολιθικού ανθρώπου ήρθαν στο φως σε πολλές περιοχές, στο Φισκάρδο, στη Μούντα, στη Σκάλα, στον Πόρο, στη Σάμη και στην περιοχή του Αργοστολίου. Λίθινα εργαλεία παλαιότερα πιθανόν των 50.000 χρόνων βρέθηκαν στην περιοχή του Φισκάρδου, όπως λοστός πελέκει, αιχμές τριγωνικές διαφόρων μεγεθών και σχημάτων, μαχαίρι με ράχη, σφήνες, γλυφίδες και τρυπητήρια.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ, Ο ΜΥΘΙΚΟΣ ΗΡΩΑΣ

Ο κοσμοξάκουστος μυθικός βασιλιάς της Ιθάκης, ο πορθητής της Τροίας .Γιός του βασιλιά Λαέρτη και της Αντίκλειας.Από μικρός ξεχώριζε στην παληκαριά, τη δύναμη, τη λεβεντιά την εξυπνάδα.Όταν ήταν ακόμη παιδί, κυνηγώντας στον Παρνασσό, κοντά στον παππού του Αυτόλυκο, σκότωσε έναν κάπρο.Το θηρίο όμως πρόλαβε και τον δάγκωσε πάνω απ' το γόνατο.Απ' τη βαθιά πληγή του έμεινε σημάδι σ' όλη του τη ζωή.Παντρεύτηκε την ξακουστή για τη συζυγική αφοσίωσή της Πηνελόπη, αφού νίκησε στο αγώνισμα του δρόμου πολλά παληκάρια, επίδοξους μνηστήρες της. Έλαβε μέρος στην εκστρατεία της Τροίας με 12. καράβια και διαλεχτούς συντρόφους. Αυτός έπεισε την Κλυταιμνήστρα να στείλει στην Αυλίδα την Ιφιγένεια για την θυσία. Ο ίδιος , με την εξυπνάδα του, ανακάλυψε τον Αχιλλέα ανάμεσα στα κορίτσια του βασιλιά της Σκύρου, όπου τον είχαν κρύψει οι γονείς του, για να αποφύγει τον πόλεμο της Τροίας.Στην πολιορκία της Τροίας πολέμησε γενναία και πολλές φορές με τη φρονιμάδα και τις συμβουλές του έσωσε ολόκληρη την εκστρατεία.Ήταν εφευρετικός, πολυμήχανος.Με τα δικά του σχέδια έγινε ο "δούρειος ίππος". Ήταν και τολμηρός, αφού κλείστηκε και ο ίδιος στο ξύλινο άλογο με αποτέλεσμα να ξεγελαστούν οι Τρώες και να κυριευτεί η Τροία .Ήταν εφευρετικός, πολυμήχανος.Με τα δικά του σχέδια έγινε ο "δούρειος ίππος".Ήταν και τολμηρός, αφού κλείστηκε και ο ίδιος στο ξύλινο άλογο με αποτέλεσμα να ξεγελαστούν οι Τρώες και να κυριεύει η Τροία.

ΡΩΜΑ'Ι'ΚΗ ΚΑΤΟΧΗ

Στις αρχές του 2ου αιώνα π.χ. η Κεφαλονιά γίνεται στόχος των επεκτατικών βλέψεων της Ρώμης.Αρχικά και σε συμφωνία με τους Αιτωλούς οι τέσσερις πόλεις του νησιού παραδίδονται στους Ρωμαίους.Οι Σαμαίοι όμως που μαθαίνουν εκ των υστέρων ότι οι κάτοικοι της πόλης θα μεταφερθούν αλλού για να χρησιμοποιηθεί από τους Ρωμαίους λόγω της στρατηγικής της θέσης, ξεσηκώθηκαν. Η πολιορκία της Σάμης κράτησε 4 μήνες από τον Οκτώβριο του 189 μέχρι τον Ιανουάριο του 188π.χ.Είναι πιθανόν η πόλη αυτή να χρησιμοποιήθηκε ως στρατηγείο των ρωμα'ι'κών δυνάμεων που παρέμειναν στην Ελλάδα.Παρόμοια τύχη είχε και το υπόλοιπο νησί που χρησίμευσε σαν ορμητήριο για τις πολεμικές επιχειρήσεις των Ρωμαίων στον Ελληνικό χώρο.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Η Κεφαλονιά με τη μεγάλη της ναυτική δύναμη και την εμπειρία των ανθρώπων της στις θαλάσσιες μάχες φαίνεται ότι συνέβαλε στην προστασία του Βυζαντίου από τις επιδρομές των Αράβων,των Σαρακηνών πειρατών, Βενετών, Γενουατών και άλλων. Μόνο το 1085 ο Νορμανδός τυχοδιώκτης Ροβέρτος Γυισκάρδος κατάφερε να προσαράξει στο βόρειο λιμάνι του νησιού και να το καταλάβει. Είναι το γνωστό σήμερα Φισκάρδο.

ΦΡΑΓΚΟΙ ΚΑΤΑΚΤΗΤΕΣ

Η Κεφαλονιά, η Ιθάκη και η Ζάκυνθος έχουν πάψει πια να ανήκουν στη Βυζαντινή αυτοκρατορία. Το εξασθενημένο νησί δέχεται επίθεση το 1185 από Φράγκους και ύστερα από την κατάληψη του προσφέρεται ως κομητεία στο ναύαρχο Μαργαριτώνη.Τον Οκτώβριο του 1204 οι Σταυροφόροι και οι Βενετοί σύμμαχοι τους υπέγραψαν στην Κωνσταντινούπολη την περίφημη συνθήκη της διανομής της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Ο τότε άρχων του νησιού

Ματθαίος ή Μάιος Ορσίνι για να εξασφαλίσει την θέση του στα Ιόνια αναγνώρισε την επικυριαρχία των Βενετών και του Πάπα και αργότερα την ηγεμονία της Αχαΐας. Το 1324 ο Ιωάννης Κόμητας της Γραβίνας από την Νεάπολη καταλαμβάνει το νησί με το στόλο του. Το νησί την περίοδο εκείνη βρισκόταν σε άσχημη κατάσταση λόγω των ατελείωτων δολοπλοκιών στις οποίες επιδίδονται η οικογένεια του Ορσίνι.

Η ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΤΩΝ ΤΟΚΚΩΝ

Το 1357 η Κεφαλονιά και η Ιθάκη παραχωρείται από τον Βασιλιά της Νεάπολης στον Λεονάρδο Α΄ Τόκκο επειδή τον βοήθησε στην απελευθέρωση του από τους Ούγγρους. Ο Λεονάρδος αλλά και ο διάδοχος του ο Κάρολος Α΄ διοίκησαν καλά την περιφέρειά τους. Προσάρτησαν και νέα εδάφη στην εξουσία τους ενώ ο δεύτερος κατάφερε να απαλλάξει την περιοχή του Ιονίου από τον φεουδαρχικό θεσμό που την ένωνε με την Αχαΐα. Μετά το θάνατο του Καρόλου του Α΄ άρχισε και η παρακμή της περιοχής. Γι' αυτό ευθύνεται κυρίως ο διάδοχος του ο Κάρολος Β΄ αφού στην περίοδο της διακυβέρνησης του και συγκεκριμένα στις 4 Μαρτίου 1449 οι Τούρκοι πήραν την Άρτα και προσάρτησαν πολλές από τις ηπειρωτικές κτήσεις των Τόκκων.

ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΣΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ

Τα νησιά του Ιονίου ήταν μια από τις λίγες Ελληνικές περιοχές που δεν είχαν καταφέρει να υποτάξουν οι Τούρκοι. Το 1479 οι Τούρκοι πάτησαν στο νησί. Όμως 3 χρόνια αργότερα στα 1500 οι Βενετοί πολιορκήσαν το κάστρο του Αγίου Γεωργίου το κατέλαβαν και έσφαξαν την τουρκική φρουρά. Το 1538 οι Τούρκοι ξαναεπιτίθενται στο νησί και αιχμαλώτισαν 14.000 περίπου ντόπιους που τους πήραν μαζί ως σκλάβους. Το 1797 τελειώνει η περίοδος της Βενετοκρατίας.

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΚΑΤΟΧΗ

Με την συνθήκη του Κάμπο Φόρμιο (1797) τα Ιόνια νησιά περιήλθαν στην Γαλλία. Ο λαός του Ιονίου τους υποδέχθηκε με ανακούφιση και χαρά αφού απαλλάχθηκε από την έλλειψη δημοκρατίας κατά την περίοδο της βενετοκρατίας. Οι Γάλλοι φρόντισαν ώστε να αναπτυχθεί η εκπαίδευση και γενικά διαμορφώθηκε και επικράτησε ένα καινούργιο ιδεολογικό και πολιτικό κλίμα που βασίστηκε στις αρχές της γαλλικής επανάστασης. Τα δικαιώματα των ευγενών καταργήθηκαν και δημιουργήθηκε μια ισχυρή αστική τάξη. Όμως η άσχημη κατάσταση της οικονομίας άλλαξε τα φιλογαλλικά αισθήματα του λαού της Κεφαλονιάς.

Η ΡΩΣΟΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗ

Η δυσaréσκεια που είχε δημιουργηθεί στο νησί εξαιτίας των κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων ήταν η αφορμή που χρησιμοποίησαν η Ρωσία και η σύμμαχος της Τουρκία. Έτσι τις 29 Οκτωβρίου του 1798 οι κάτοικοι του νησιού υποδέχονται τον Ρωσοτουρκικό στόλο στο Αργοστόλι με ενθουσιώδεις εκδηλώσεις ανάλογες με εκείνες με τις οποίες άλλοτε είχαν υποδεχτεί τους Γάλλους. Οι νέοι κυρίαρχοι όμως επανέφεραν το παλιό αριστοκρατικό καθεστώς καταργώντας τα πολιτικά δικαιώματα του λαού. Στις 21 Μαρτίου 1800 με την Συνθήκη της Κωνσταντινούπολης ιδρύθηκε η "Πολιτεία των Επτά Ενωμένων Νησιών " με επικυριαρχία της Τουρκίας. Η Συνθήκη περιελάμβανε και την ίδρυση ενός μεγάλου συμβουλίου που θα το αποτελούσαν αποκλειστικά οι ευγενείς. Ο κόσμος ξεσηκώθηκε όπως ήταν φυσικό με

την μορφή όμως τοπικής σύγκρουσης ανάμεσα στις οικογένειες των Αννίνων και των Μεταξάδων που πάλευαν για τις ισχυρές θέσεις στο νησί.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΑΛΛΙΚΗ ΚΑΤΟΧΗ

Με την συνθήκη του Τιλσίτ (7 Ιουλίου 1807) η Επτάνησος παραχωρήθηκε στη Γαλλία. Τα πράγματα πήγαιναν καλύτερα ώσπου οι Άγγλοι με συστηματικό αποκλεισμό του νησιού την παρεμπόδιση του εμπορίου και την υποκίνηση του λαού με την βοήθεια ντόπιων πρακτόρων έστρεψαν τους Κεφαλονίτες εναντίον των Γάλλων. Έτσι τον Οκτώβριο του 1809 οι Άγγλοι με αρχηγό τον στρατηγό Όσβαλντ έφταναν στο νησί, ύστερα από αίτημα των κατοίκων ως ελευθερωτές του από τους Γάλλους.

ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΗ ΚΑΤΟΧΗ

Την εκτελεστική εξουσία του νησιού αναλαμβάνει ένα σώμα που το αποτελούσε ένας Άγγλος διοικητής και τέσσερις ντόπιοι καθώς και ένας γραμματέας. Παράλληλα συστήθηκε στην Κεφαλονιά, όπως και στα άλλα νησιά ένα Διοικητικό Σώμα, ένα είδος τοπικής βουλής απαρτιζόμενο από 40 άτομα προερχόμενα από εξέχουσες οικογένειες του νησιού. Ένα από τα κυριότερα έργα του υπήρξε η γέφυρα που ενώνει την ακτή του Δράπανου με την πόλη του Αργοστολίου, που στην αρχή ήταν ξύλινη. Στις 17 Νοεμβρίου 1815 υπογράφεται η συνθήκη των Παρισίων σύμφωνα με την οποία τα Ιόνια Νησιά θα αποτελούσαν κράτος ελεύθερο και ανεξάρτητο με την επωνυμία "Ενωμένα Κράτη των Ιονίων Νησιών" κάτω από την άμεση και αποκλειστική προστασία της Μεγάλης Βρετανίας. Ο Μέγας Αρμοστής που σύμφωνα με την συνθήκη θα αναλάμβανε προσωρινά την διοίκηση των νησιών αποδείχτηκε στην πορεία ότι δεν ήταν τίποτε άλλο παρά ο μόνος κυρίαρχος και η μόνη εξουσία στα νησιά, κάτι που η Μεγάλη Βρετανία επιδίωκε από την αρχή. Δεκαεπτά τοποτηρητές του Μεγάλου Αρμοστή σύμφωνα με την οποία τα Ιόνια Νησιά επιδίωκε από την αρχή. Δεκαεπτά τοποτηρητές του Μεγάλου Αρμοστή σύμφωνα με την οποία τα Ιόνια Νησιά θα αποτελούσαν κράτος ελεύθερο και υπηρέτησαν στην Κεφαλονιά στο διάστημα της αγγλικής κατοχής και συγκεκριμένα από τον Αύγουστο του 1817 μέχρι το 1864. Ο Κάρολος Ιάκωβο Napier άφησε μνήμη αγαθή στο νησί. Το ενδιαφέρον του για την αναδιοργάνωση ζωής στο νησί εκδηλώθηκε κυρίως σε έργα οδοποιίας, τόσο μέσα στις πόλεις όσο και στα περίχωρα, καθώς και ανέργηση αξιόλογων κοινοφελών ιδρυμάτων. Έργο δικό του ήταν εκτός των άλλων και το περίφημο κτίριο των Δικαστηρίων στο Ληξούρι το γνωστό ως Μαρκάτο.

Η ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟ 1821

Η Κεφαλονιά, που υπήρξε ιδιαίτερα δεκτική στα φιλελεύθερα και εθνικά μηνύματα της εποχής αυτής, πρωτοστατεί με όλα τα μέσα έμπυχο και άψυχο υλικό στους αγώνες για την εθνική ανεξαρτησία, και οι Κεφαλονίτες δίνοντας το ηρωικό τους "παρών" και διατηρούν το ζήλο τους διακάη μέχρι το τέλος του αγώνα. Σε μια από τις πρώτες μάχες ο κεφαλονίτης πλοίαρχος και μέλος της Φιλικής Εταιρείας ο Ανδρέας Σφαέλος μαζί με τους συμπατριώτες κατατροπώνουν δύο φορές τα τουρκικά καράβια στον Προύθο. Η νίκη κατά την ναυμαχία αυτή ενθουσίασε τόσο τον Αλέξανδρο Υψηλάντη που ανέθεσε επίσημα στο Σφαέλο τη συγκρότηση του πρώτου επαναστατικού στολίσκου, ώστε να θεωρείται αυτός ο κεφαλονίτης πρώτος ναύαρχος του

αγώνα. Η δραστήρια συμμετοχή των κεφαλονιτών και θιακών στην επανάσταση στη Μολδοβλαχία τους χάρισε την μεγάλη τιμή να απονέμονται "τα πρωτεία στον εκεί αγώνα και γενικότερα στον αγώνα της εθνικής ανεξαρτησίας". Αξιόλογη ήταν και η προσφορά τους στις μάχες της Πελοποννήσου και κυρίως στην περιοχή του Λάλα.

Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Πρωτοστάτης της ιδέας της ένωσης με την Ελλάδα υπήρξε το κίνημα των Ριζοσπαστών που αποτελείται από όλες τις κοινωνικές τάξεις αφού ήταν κοινό το αίσθημα του εθνισμού. Κορυφαίοι του κινήματος υπήρξαν οι Ηλίας Ζερβός Ιακωβάτος, ο Γεράσιμος Λιβαδάς, ο Γεώργιος Μεταξάς Λυσίος. Βίαιες εξεγέρσεις ξεσπούν εναντίον των Άγγλων κατακτητών ενώ σημειώνονται αιματήρα επεισόδια σε σχεδόν καθημερινή βάση. Το 1850 διεξήχθησαν οι πρώτες ουσιαστικά ελεύθερες εκλογές των οποίων αποτέλεσμα υπήρξε η εκλογή πανίσχυρης ριζοσπαστικής αντιπροσωπείας. Μέσα από διάφορες ζυμώσεις και μετά από σκληρό αγώνα υπογράφεται στις 21 Μαΐου 1864 και ώρα 12 το μεσημέρι η αναχώρηση των βρετανικών στρατευμάτων από τα νησιά και η πολυπόθητη ένωση με την Ελλάδα.

ΤΑ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Στα χρόνια που ακολουθούν έντονη είναι η παρουσία ανθρώπων που με τις ριζοσπαστικές του ιδέες προσπάθησαν να διαφωτίσουν το λαό και να τον αποτραβήξουν από το τέλμα του συντηρητισμού και της ολιγαρχίας. Αξίζει να αναφερθούν τα ονόματα των Παναγιώτη Πανά, Ρόκκου Χο'ι'δά και Μαρίνου Αντύπα

ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1953

Στις 12 Αυγούστου 1953 ημέρα Τετάρτη και ώρα 11:20 το πρωί ο Εγκέλαδος χτυπά την Κεφαλονιά. Ο σεισμός ήταν μεγέθους 6.5-7 Ρίχτερ και είχε διάρκεια 58 δευτερολέπτα. Η σεισμική δόνηση επέφερε ολοκληρωτική καταστροφή. Η κατάσταση ολόκληρου του νησιού είναι τραγική. Ο όγκος των καταστροφών είναι πρωτοφανής, εκατοντάδες οι νεκροί και οι τραυματίες που ανασύρονται μέσα από τα ερείπια. Θα ήταν δεκαπλάσιοι οι νεκροί και ίσως περισσότεροι αν οι πρειδοποιητικές σεισμικές δονήσεις δεν συγκρατούσαν τον κόσμο στην ύπαιθρο και τα πλατώματα μακριά από τις οικοδομές.

Φθάνοντας στο Αργοστόλι νομίζεις ότι έγινε συμμαχική απόβαση. Ο όρμος είναι γεμάτος πολεμικά καράβια που ήρθαν για να προσφέρουν βοήθεια. Τέσσερα του Ισραήλ, έξι αγγλικά, πέντε αμερικάνικα, δύο ιταλικά, το μεγάλο θηρίο "Φραγκλίνος Ρούσβελτ" και ελληνικά βαπόρια της γραμμής και κα'ί'κια. Η έλλειψη νερού και ψωμιού είναι το κύριο πρόβλημα. Τα αμερικάνικα πλοία ξεφουρνίζουν ψωμί που διανέμεται αμέσως, αλλά οι ανάγκες δεν καλύπτονται. Στις πηγές και τις βρύσες το νερό έβγαινε σαν βούρκος. Οι Αμερικάνοι και οι Άγγλοι αντιμετώπισαν την κατάσταση διυλίζοντας θαλασσινό νερό. Μόνο την περιοχή του Φισκάρδου, στη βόρεια πλευρά του νησιού, δεν άγγιξε ο σεισμός γι' αυτό και διατηρεί μέχρι σήμερα την παραδοσιακή του αρχιτεκτονική.